

Fra Middelfartbarn til Verdensborger

- samlet strategi for folkeskolerne,
Ungdomsskolen og Musikskolen i
Middelfart Kommune

Indhold

Indledning	2
En del af den samlede dannelsesstrategi og overordnet vision	4
Vision for folkeskolerne i Middelfart Kommune	6
Verdensborger.....	7
Bæredygtighed og FN's 17 verdensmål	8
Livsduelighed	10
Formålet med at samle strategien på skoleområdet	11
Rammevilkår for folkeskolerne i Middelfart Kommune	12
Pejlemærker	13
En verdensborger fra Middelfart.....	13
Bæredygtighed som fundament.....	14
En skole i bevægelse.....	15
En attraktiv folkeskole.....	16

Indledning

Visionen og pejlemærkerne i den samlede strategi "Fra Middelfartbarn til Verdensborger" for folkeskolen i Middelfart Kommune udspringer af flere initiativer og er blevet til over en længere periode.

Da det nuværende Skoleudvalg trådte sammen i januar 2018, var der i udvalget enighed om, at dialogen med folkeskolerne og deres bestyrelser skulle styrkes.

I august 2018 mødtes Skoleudvalget således for første gang med skolebestyrelsesformændene, og dette blev fulgt op af et møde med alle skolebestyrelsesmedlemmer og skoleledere i oktober måned på Anne Trolles Skole.

Budget og demografiske udfordringer har helt naturligt fyldt meget på de enkelte skoler, da det er af afgørende betydning for skolernes hverdag og i forhold til den opgave, der skal løses. Skolebestyrelserne har gjort et stort arbejde for at bringe de aktuelle udfordringer på dagsordenen, og Skoleudvalget vil gerne kvittere for det store engagement, som vidner om en stor og fælles interesse i, at vi lykkes med folkeskolen i Middelfart Kommune. Skolebestyrelserne har samtidig været energiske og konstruktive i arbejdet med vision og pejlemærker, hvilket har styrket arbejdet og gjort processen mere dynamisk.

Den 15. og 16. marts 2019 mødtes forældre- og medarbejderrepræsentanter fra skolebestyrelserne, skoleledelser, Skoleudvalget og repræsentanter fra skoleforvaltningen til et todages seminar. Formålet var, med udgangspunkt i de drøftelser der havde været i oktober 2018, at tage de første, konkrete spadestik til arbejdet med vision og pejlemærker.

Seminaret bød på videooptagelser med leder, medarbejdere, forældre, skoleudvalgsformanden og børn fra skoler i Middelfart Kommune, der fortalte om styrker, udfordringer og drømme for folkeskolen. Der var oplæg fra Steen Hildebrandt, der bl.a. talte om FN's verdensmål og de udfordringer, som vi står overfor i forhold til bæredygtighed samt fra Hans Henrik Knoop, der talte om selvbestemmelsesteorien, FLOW-teorien og bæredygtige pædagogiske processer.

Det var et par dage med mange gode dialoger, interessante inputs og et stort engagement fra alle deltagere, der vidner om entusiasmen omkring, og troen på, vores folkeskole i Middelfart Kommune.

"Det har været et fantastisk arrangement og det giver en tro på fremtiden.

God stil at vi mødes på denne måde"

- Udtrykte en skolebestyrelsesformand det under evalueringen af seminaret.

I ugen efter bestyrelsesseminaret, torsdag den 21. marts, mødtes alle de decentrale ledere i Børn-, Unge- og Fritidsforvaltningen (BUF). Også her var overskriften "Fra Middelfartbarn til

Verdensborger". Steen Hildebrandt holdt oplæg for hele ledergruppen. Efterfølgende blev oplægget drøftet, og der kom input til brug for det videre arbejde med vision og pejlemærker. Skoleudvalget godkendte, på deres møde den 8. april 2019, det foreløbige udkast til pejlemærkerne, som inden mødet også havde fået opbakning fra et par udvalgte skoleledere. Fælleselevrådet for folkeskolerne i Middelfart Kommune har også arbejdet med input til vision og pejlemærker. Deres bidrag er naturligvis også indarbejdet.

Den politiske behandling af vision og pejlemærker på skoleområdet skete i Skoleudvalget, som i juni måned sendte materialet i høring. Det er afgørende for den efterfølgende implementering, at alle involverede parter og interessenter kan bakke op om arbejdet.

Den endelige politiske godkendelse sker i Byrådet efter sommerferien. Når strategipapiret har været behandlet, vil der blive udarbejdet en kortere udgave af visionen og pejlemærkerne. Denne pixi-udgave bliver det dokument, som præsenteres for forældre og medarbejdere og som sætter retningen for det daglige arbejde på skolerne. Dette strategipapir vil således blive brugt som baggrundsmateriale.

Skoleudvalget og forvaltningen ønsker fortsat at styrke den gode dialog med skolebestyrelserne både i direkte relation til arbejdet med visionen, men også som en naturlig forlængelse af de processer der er gået forud for dette arbejde. Det er udvalgets ønske at skabe og udvikle en dialog-kultur, hvor alle relevante parter kan mødes og drøfte stort og småt - alle med et fælles mål og fokus på at skabe den bedste folkeskole for vores børn og unge i Middelfart Kommune.

En del af den samlede dannelsesstrategi og overordnede vision

“Fra Middelfartbarn til Verdensborger” er den overordnede titel på den vision og det arbejde, der i sidste ende gerne skal resultere i en sammenhængende dannelsesstrategi i regi af Børn-, Unge- og Fritidsforvaltningen (BUF). Folkeskolen er første område, og senere inddrages også dagtilbud, det specialiserede område og de 17 – 20 årige. Når vi taler om folkeskolen, taler vi også om Ungdomsskolen og Musikskolen.

Lederne på dagtilbudsområdet, i familieafdelingen og på specialområdet er således allerede inddraget i processen. Det sikrer et dynamisk arbejde og en proces, hvor tværgående samarbejde er helt centralt.

Således vil fortællingen fra dette visionspapir også blive den fælles grundfortælling for børn og ungeområdet i Middelfart Kommune. Vision og pejlemærker skal være tydelige og genkendelige ude på skolerne (og senere også i daginstitutioner og på det specialiserede område), men også i alt det arbejde der foregår i forvaltningsregi og i de samarbejder, der er på tværs med andre forvaltninger.

Vision

Fra Middelfartbarn til Verdensborger

Dannelsesstrategi 0 – 20 år

0 – 2 år

3 – 5 år

6 – 16 år

17 – 20 år

De 4

pejlemærker:

- 1) En verdensborger fra Middelfart
- 2) Bæredygtighed som fundament
- 3) En skole i bevægelse
- 4) Den attraktive folkeskole

Broerne

begynder

hen

Vision for folkeskolerne i Middelfart Kommune

I Middelfart Kommune ønsker vi at udvikle en sammenhængende dannelsesstrategi for de 0 – 20-årige. Det gør vi fordi, vi skal være sammen om at give vores børn og unge en tro på, at de hver og en kan bidrage til en ny og bedre verden. Formålet er at opnå sammenhæng og progression i barnets og den unges læring, trivsel og udvikling gennem barndommen og ungdommen. Den sammenhængende dannelsesstrategi bygger på den overordnede vision for området: "Fra Middelfartbarn til Verdensborger".

Visionen for folkeskolerne i Middelfart Kommune er et udtryk for, hvordan vi drømmer om, at folkeskolerne i Middelfart Kommune skal være med til at danne vores børn og unge i at blive verdensborgere. Det skal være en selvfølge for dem, at de lever et bæredygtigt liv – både økonomisk, klimamæssigt og socialt.

Vi drømmer om, at ethvert barn der har haft sin skolegang i Middelfart Kommune, har et særligt Middelfart-kendetegn. Altså at børnene har fået en dannelse – og en uddannelse – der bygger på de værdier og fortællinger, som vi i samarbejde er blevet enige om i forbindelse med udarbejdelse af visionen. Uanset hvor i verden man møder et menneske, der har haft sin skolegang i Middelfart Kommune, vil man kunne genkende de grundlæggende værdier og fortællingen herom.

Det er vigtigt for os, at vi i vores "dannelsesstrategi" prioriterer de processer og refleksioner, som børn i Middelfart Kommune skal gennemgå, alene og i fællesskab med andre, for at de hver især kan udvikle sig. Helt lavpraktisk handler det om, hvordan vi kan omsætte grundlæggende værdier til faktiske handlinger og læringsforløb. Hvis vi gerne vil danne vores børn til at blive mere empatiske, vil vi være nysgerrige på, hvilke processer (læringsforløb) vi skal præsentere dem for.

I Middelfart Kommune vil vi gerne danne vores børn til, at:

- være verdensborgere
- leve bæredygtigt
- være livsduelige

Med dette dannelsesperspektiv ønsker vi at tydeliggøre, at vi mener, det er væsentligt, at folkeskolen bidrager med kompetencer ud over de faglige resultater.

Vi ønsker, at vores børn og unge skal blive selvstændige, livsduelige og socialt kompetente og leve efter værdierne i vores verdensborgerbegreb.

Verdensborger

At være verdensborger betyder, at man forstår sig selv som borger både i det nationale samfund, som man er født ind i eller optaget i, og i det globale samfund som man tilhører i kraft af, at man tilhører menneskeheden. Filosofen Peter Kemp beskriver verdensborgeren således:

”En verdensborger er en person, som interesserer sig for den globalisering, der er. En verdensborger opfatter sig som ansvarlig for det globale, ikke bare samfundet. En verdensborger er desuden et menneske, der går ud over sig egen nationalitet uden nødvendigvis, efter min mening, at ophæve den, men tværtimod beskytte det bedste i den. Endelig er en verdensborger en borger, som tager et ansvar for verdens fremtid. Verdensborgeren er på den måde et begreb, der sammenfatter, hvad der er den væsentligste pædagogiske opgave”.

Udgangspunktet når vi arbejder med verdensborgerbegrebet i denne vision er, at vi forstår og arbejder ud fra vores rødder. Det betyder, at vi skal kende vores rødder (det lokale og nationale samfund), fordi det er en del af en større sammenhæng, og fordi vi bedre kan forstå den sammenhæng, når vi starter med det kendte og nære.

Dannelse med verdensborgerperspektiver handler derfor om, at vi skal give vores børn og unge kundskaber om *natur, mennesker, sprog og samfund* der, hvor vi har rod, og hvorfra vores verden går. Vi skal respektere andre, som vi respekterer os selv. Det forudsætter, at vi møder andre, hvor de har rod, og hvorfra deres verden går. Vi skal gennem vores egne rødder kende og forstå naturen, kulturen, sproget og samfundet, der hvor andre lever. Vi skal med andre ord kende os selv, ligesom vi skal kende andre og hinandens verdener.

Vi ønsker den bedste fremtid for vores børn. Vores egen generation har oplevet en verden i voldsom vækst, som ikke tidligere er set i historien. Vækst er ikke dårligt, men for meget eller forkert vækst kan have store negative konsekvenser.

Fremtiden for vores børn byder derfor på en mere kompliceret og krævende verden. ”Børnene bliver – på godt og ondt – ”verdensborgere” som Steen Hildebrandt udtrykte det på årsmødet med alle de decentrale ledere.

Verdensborger (som defineret i ovenstående) er derfor dannelsesidealet i folkeskolerne i Middelfart Kommune. Skolens arbejde er bestemt og understøttet af folkeskolens formål: *”Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.”*

Helt enkelt kan man derfor også sige, at vi med arbejdet med Middelfart-visionen, på en måde, har genfortalt og nyfortolket folkeskolens formålsparagraf.

Børn og unge i Middelfart Kommune skal kende og interessere sig for deres lokalsamfund, Middelfart Kommune og Danmark. De skal med udgangspunkt i det kendskab lære at forstå andre mennesker og det de kommer fra. De skal forstå, at de er en del af den verden, som vi alle lever i.

Vi vil have realistiske optimistiske børn og unge, der tror på fremtiden, og som ikke er naive. Alle skal have en tro på, at de hver især kan gøre en forskel og at den forskel – hvor lille eller stor den end måtte være – rent faktisk betyder noget. Vi må være realistiske og tage ansvar og samtidig være optimistiske og tro på, at alle små skridt tæller.

Vi tror på, at børn og unge der er uddannede og dannede til at være verdensborgere, vil møde andre med en mere empatisk og venlig tilgang. Vi har en fælles opgave, der skal løses og lige nu kræver børn og unge handling (i forhold til klimaet), men der er ikke noget behov for at plante skyld eller bebrejde nogen.

Bæredygtighed og FN's 17 verdensmål

Bæredygtighed har - sammen med verdensborgerbegrebet - været et centralt og tilbagevendende tema i arbejdet med denne vision og pejlemærker. Bæredygtighed er på dagsordenen i et omfang, som vi ikke har set det før. Noget der i høj grad optager vores børn og unge. Klimademonstrationer på tværs af landegrænser forener og samler i øjeblikket tusindvis af børn og unge, som alle har en fælles bekymring for konsekvenserne af den måde vi lever på. Det oplever vi også helt konkret i Middelfart.

Bæredygtighed betyder, at "bære sig dygtigt". Dygtigt kan i lidt bredere forstand forstås som klogt eller ansvarsfuldt. Og det er dybest set det, vi er bekymrede for – at vi ikke længere bærer os selv og vores jord på en dygtig, klog og ansvarsfuld måde.

FN definitionen på bæredygtighed:

"En udvikling, hvor opfyldelsen af de nulevende generationers behov ikke sker på bekostning af fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov." Bæredygtighed betyder altså, at du lever på jorden på en måde, der ikke går ud over dine børn og børnebørn".

I 2015 vedtog verdens regeringsledere på FN-topmødet i New York de 17 verdensmål. Verdensmålene repræsenterer en udviklingsdagsorden, der frem til 2030 skal sætte kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten.

Bæredygtighedskonceptet vil få en central rolle i dannelsesprocessen de kommende år. Det gælder ikke kun, når der tales om uddannelse og udvikling, men i hele vores samfund. Det

kommer til at gennemsyre vores samfund i en sådan grad, at bæredygtige værdier og menneskesyn bliver fundamentet, hvorfra vores adfærd og handlinger udspringer.

På skoleområdet i Middelfart Kommune vil vi, i arbejdet med bæredygtighed, tage udgangspunkt i de 17 verdensmål. Vi vil gerne være ambitiøse i forhold til det konkrete arbejde med bæredygtighed. Børn og unge fra Middelfart Kommune skal kende verdensmålene. Ikke fordi de skal høres i dem eller kunne dem udenad, men fordi det giver mening for dem, at arbejde med målene hver eneste dag.

Arbejdet med verdensmålene er aktuelt i Middelfart Kommune, og der er masser af gode initiativer og projekter, som skolerne kan plukke fra. I 2018 besluttede Byrådet i Middelfart Kommune at bruge verdensmålene i forbindelse med udarbejdelse af Plan- og Bæredygtighedsstrategien 2019. Verdensmålene har været med til at sikre, at strategien peger på løsninger, der styrker bæredygtig vækst og velfærd. Derfor er FN's verdensmål lagt ned over strategien, så strategiens udmøntning i konkrete handlinger bidrager til at opnå målene. Da verdensmålene strækker sig så bredt ud, fokuseres der på, hvor kommunen især kan gøre en forskel.

Verdensmålene er også i spil i en lokal sammenhæng i de forskellige lokalsamfund i kommunen gennem Byrådets indsats 'Bæredygtig byudvikling i alle lokalsamfund – 2025'. Indsatsen består af et samarbejde med alle lokalsamfund om en bæredygtig byudvikling af kommunens byer, landsbyer og lokalområder. Med udgangspunkt i de lokale styrker og potentialer finder lokalsamfund og byråd frem til fælles mål, projekter og initiativer, der styrker lokalsamfundene som attraktive levesteder med stærke fællesskaber - og med fokus på social, kulturel, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Indsatsen skal medvirke til en bæredygtig byudvikling i hele kommunen, der bidrager til det gode liv, den grønne omstilling og medvirker til at styrke fællesskaberne inden for lokalsamfundet og lokalsamfundene imellem.

Middelfart er en af de kommuner, som indgår i 'Danmark for målene' – eller Global Goals Tour. Formålet med touren er, at udbrede kendskabet til de 17 verdensmål i Danmark. På de seks besøg i 2019, på flere lokaliteter i Middelfart Kommune, vil lokale virksomheder, borgergrupper, foreninger, kommunens institutioner og mange andre blive involveret i at udbrede kendskabet til verdensmålene og inspirere hinanden til, hvordan man kan bidrage til at opnå målene.

Livsduelighed

Mental mistrivsel blandt børn og unge har for alvor været i fokus i de seneste år. Det skyldes især, at andelen af børn og unge der henvises til psykiatrisk behandling har været stærkt stigende. Det har i høj grad aktualiseret begrebet "livsduelighed" og folkeskolens opgave ind i at uddanne vores børn og unge til at blive livsduelige.

At gøre vores børn og unge livsduelige er et af de vigtigste elementer i visionen for folkeskolen i Middelfart Kommune. Det er en helt afgørende egenskab, som vi ønsker at vores børn og unge skal besidde, og som er nødvendig, hvis visionen om at gøre dem til verdensborgere skal lykkes. En væsentlig udfordring for de unge i dag er, at de befinder sig i spændingsfeltet mellem på den ene side at have muligheden for at være den man er, og på den anden side begrænsninger i form af det samfundspres, forældrepres, sociale pres mv. de oplever (Tidman: 2018). Livsduelighed handler, i den kontekst, om at gøre vores børn og unge robuste, så de kan modstå og håndtere det pres.

VIVE (dengang SFI) lavede i 2016 et notat om livsduelighed og de forskellige aspekter relateret dertilⁱ. Notatet bygger på en undersøgelse af livsduelighed, der blev udført i samarbejde med Egmont Fonden, som havde det som særligt fokusområde i 2016.

I notatet defineres livsduelighed således:

"Livsduelighed forstås som personlige, sociale og faglige egenskaber og kompetencer, der i samspil bidrager til en persons evne til konstruktivt at håndtere udfordringer, fungere alene såvel som i fællesskaber og udvikle sig i mødet med omverdenen."

I Middelfart Kommune arbejder vi ind i ovenstående definition. Vi er på linje med det arbejde og den forskning, der er omkring livsduelighed i en dansk sammenhæng.

Et forskningsprojekt fra 2018 viser, at det er muligt at øge elevernes oplevelse af selvbestemmelse, kompetence og samhørighed såvel som tillid til egne mulighederⁱⁱ

Det enkelte barns livsduelighed og udviklingen af relevante kompetencer og egenskaber afhænger af mange faktorer og udvikles særligt gennem den tidlige barndom. Derfor er udviklingen af ovennævnte egenskaber og kompetencer, allerede i den tidlige indsats, et væsentligt fokus, når vi arbejder med den samlede dannelsesstrategi på området, og særligt når vi arbejder med forebyggelse hos de yngste børn.

Livsduelighed er et centralt begreb i pejlemærket "En Verdensborger fra Middelfart".

Formålet med at samle strategien på skoleområdet

Formålet med vision og pejlemærker er et ønske om at samle strategien på skoleområdet, så det er klart og tydeligt, hvilken udvikling vi ønsker på området i Middelfart Kommune.

Pejlemærkerne er centrale pejlemærker, som den enkelte skole skal sætte konkrete, lokalt forankrede mål og indsats op for. Via arbejdet med pejlemærkerne dokumenteres det, at den enkelte skole bevæger sig i den rigtige retning. Hverken det politiske niveau eller forvaltningen er interesserede i at detailstyre den enkelte skole, hvorfor det naturligvis er op til skolerne selv at fastsætte helt konkrete mål.

Det er vigtigt at skabe en balance mellem et politisk vedtaget dokument, som tydeliggør den inddragelsesproces, der har været bærende i udarbejdelsen af netop vision og pejlemærker og samtidig sikre, at de er så tydelige og håndgribelige, at alle involverede kan se og forstå meningen og derefter arbejde målrettet med dem.

Der er rigtig mange dygtige medarbejdere på kommunens folkeskoler, som dagligt arbejder med store dele af indholdet i pejlemærkerne. Det er et udtryk for, at de politiske mål og indsats vi i de seneste år har haft i Middelfart Kommune, har været omsættelige på skolerne. Fordi de giver mening, og fordi arbejdet har været understøttet ledelses- og forvaltningsmæssigt samt politisk.

Alligevel er visionen og pejlemærkerne et udtryk for, at vi gerne vil være modige i Middelfart Kommune. Med modige mener vi i høj grad også tydelige. Vi har, i flere år, arbejdet med klima, innovation, åben skole, internationalisering mv., og der bliver arbejdet med FN's verdensmål ude på skolerne og i kommunale sammenhænge. Derfor har disse områder også en central og vigtig rolle, når vi taler om pejlemærker. Vi vil, med andre ord, gerne have et tydeligt sprog for, hvad det er, vi går og gør, og hvordan det understøtter en ambition om, at gøre vores børn og unge bevidste, dannede og uddannede borgere i verden.

Det er vigtigt at fremhæve, at formålet med at samle strategien på skoleområdet, ikke er et forsøg på at ensrette eller strømline folkeskolerne i Middelfart Kommune. Tværtimod ses de lokale variationer og særpræg som en klar styrke ved skolerne i Middelfart Kommune. Det er således heller ikke hensigten at indarbejde styringsmæssige greb, som fratager de enkelte skoler deres pædagogiske frihed eller undergraver decentraliseringsprincipperne.

Det er vigtigt, at den gode dialog og samarbejdet mellem skoleudvalget og skolebestyrelserne fortsætter, og at der er en fælles og gensidig forståelse af, at vi kun kan lykkes med at realisere den samlede strategi for skoleområdet, hvis vi forbliver åbne, samarbejdsvillige og konstruktive.

Det er forvaltningens og skolernes ansvar, at visionsfortællingen spredt sig og bliver kendt,

og at effekterne er til at få øje på. Til gengæld er det politikernes ansvar, at stå på mål for visionen og pejlemærkerne, så både forvaltning og skoler har fuld opbakning til arbejdet.

Rammevilkår for folkeskolerne i Middelfart Kommune

De overordnede rammer for folkeskolerne i Middelfart Kommune er givet ud fra nationale bestemmelser i Folkeskolelovenⁱⁱⁱ. Derudover er der fastsat en række kommunale mål og bestemmelser.

I August 2014 trådte Folkeskolereformen i kraft, og i maj 2019 har et stort politisk flertal på Christiansborg vedtaget en justering af reformen, som giver anledning til ændringer i Folkeskoleloven. Ændringerne betyder bl.a., at skoledagen bliver kortere i indskoling, at det bliver muligt at gøre skoledagen kortere på mellemtrinnet og i udskoling samt et kvalitetsløft af den understøttende undervisning.

En stor del af den kommunale styring af folkeskolen sker i forbindelse med budgetlægningen. Det er her, at der er mulighed for at sætte retning for området og understøtte dette økonomisk. Det er også her, at der kan nytænkes i forhold til effektiviseringer og prioriteringer på området og åbnes op for politiske drøftelser af mere strukturelle og organisatoriske forhold. Det er vigtigt, at indholdet i vision og pejlemærker for folkeskolen i Middelfart Kommune understøtter de nationale bestemmelser på området såvel som de kommunalt fastsatte politiske mål.

Det betyder, at vi fortsat skal have fokus på progression i de nationale test, da det foreløbig er det nationale vedtagne måleredskab,^{iv} i trivslen, på kompetencedækning og ikke mindst på overgangen til ungdomsuddannelse.

Vision og pejlemærker erstatter ikke de politiske mål på området, men understøtter og gør dem mere håndgribelige at arbejde med.

Det vil således være fremhævet under de enkelte pejlemærker, hvordan de kan understøtte arbejdet med de nationale målsætninger samt de politiske mål på området.

Pejlemærker

For at vi kan følge arbejdet med at realisere visionen – både konkret på skoleområdet og for hele 0 – 20-års området, er der formuleret nogle pejlemærker. Pejlemærkerne er de forudsætninger, der er behov for, for at vi kan lykkes med visionen.

Der er således opstillet fire pejlemærker på skoleområdet:

- En verdensborger fra Middelfart
- Bæredygtighed som fundament
- En skole i bevægelse
- Den attraktive folkeskole

Det er vigtigt at understrege, at pejlemærkerne er gensidigt afhængige og derfor ikke opstillet i en prioriteret rækkefølge.

En verdensborger fra Middelfart

”En Verdensborger fra Middelfart” er et pejlemærke i direkte forlængelse af den overordnede vision for Børn- og Ungeområdet i Middelfart Kommune. Formålet med pejlemærket er, at konkretisere de egenskaber vi gerne vil give vores børn og unge, så de kan udvikle sig til verdensborgere og gøre egenskaberne håndgribelige og tydelige for alle, der skal arbejde med dem i hverdagen.

Som beskrevet i visionen, er **livsduelighed** en helt central egenskab, som vi ønsker, at vores børn og unge i Middelfart Kommune skal besidde.

Livsduelighed handler om at gøre vores børn og unge robuste, og jf. definitionen fra visionsafsnittet, går livsduelighed på tværs af de tre aspekter: *kognitive kompetencer, sociale kompetencer og personlige egenskaber*.

Når vi i hverdagen arbejder med livsduelighed, bør det være med afsæt i alle tre aspekter. Det vi ved fra forskningen er, at hvis vi skal lykkes med at øge børn og unges livsduelighed, så er det vigtigt, at den enkelte skole har en fælles, forskningsbaseret tilgang til den undervisning der handler om livsduelighedskompetencer.

Forældrene er altafgørende medspillere, og de skal gå forrest som gode rollemodeller.

Faglig kvalitet i undervisningen er afgørende, hvis den enkelte elev skal være i stand til at lære og dermed dannes som menneske. Hvis vi skal realisere visionen om, at børn og unge fra Middelfart skal være dannede verdensborgere, bliver vi nødt til at værne om en høj faglighed og være ambitiøse ind i det. Det betyder, at skolerne i Middelfart Kommune som minimum skal være på det forventede faglige niveau, når der tages højde for socioøkonomiske faktorer. Det betyder også, at der skal være fokus på den enkelte skoles progression og de indsats, der igangsættes. Der samles løbende op i forbindelse med kvalitetsrapporten, og ved de årlige

læringsamtaler, hvor forvaltningen og den enkelte skole går i dybden med de faglige resultater.

En anden vigtig faktor, når vi taler om fundamentet for at kunne danne vores børn og unge, er, at de er i **trivsel**. Hvis børn ikke er i trivsel, kan de ikke lære og dermed ikke dannes. I Middelfart Kommune arbejder vi med handleguiden. Handleguiden er den metode og organisering vi arbejder ud fra – uanset hvor i organisationen vi er – når vi arbejder med trivsel på 0 – 16-års området. Handleguiden er, i skrivende stund, under evaluering, men fortsætter i sin grundlæggende form.

Ligesom at den nationale trivselsmåling skal følges tæt, er det også vigtigt, at vi fortsætter med at se en positiv progression i andelen af børn, der vurderes i trivsel i forbindelse med handleguidens trivselsmåling.

Børn og unge fra Middelfart Kommune skal være kendetegnede ved, at de ud over at være livsduelige, også er selvstændige, reflekterende og socialt kompetente.

Helt konkret betyder det, at vores børn og unge skal være i stand til at forholde sig nysgerrigt og kritisk til de mange og forskelligartede informationer de møder. I en verden med "fake news", sociale medier, cyberkriminalitet mv. er vi alle forpligtede til at sætte fokus på de etiske og moralske aspekter af den internetkultur, vi har i dag. Erfaringerne viser, at der også er behov for at tale med vores børn og unge om de strafferetslige konsekvenser, der kan være ved at agere på nettet. Vi skal med andre ord have fokus på **digital dannelse**.

At være en verdensborger er også at være en aktiv, engageret og **demokratisk borger**. Folkeskolens formålsparagraf er meget tydelig, og det er derfor ikke alene et ønske fra Middelfart Kommune, men et nationalt krav, at folkeskolen forbereder børnene til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Bæredygtighed som fundament

De 17 Verdensmål (se visionsafsnittet) skal være et grundlæggende element i undervisningen i folkeskolerne i Middelfart Kommune. Vores børn og unge skal forstå behovet for at arbejde med bæredygtighed, men også de konsekvenser det har, hvis vi ikke gør det.

Bæredygtighed handler ikke kun om **klima**, men det er en vigtig og væsentlig del af det.

I Middelfart Kommune har vi allerede stort fokus på klimaet, og det betyder også, at vi har dygtige medarbejdere og ledere ude på skolerne, der går forrest med den nyeste viden på området og aktivt motiverer og involverer eleverne til at arbejde med området.

Det er vigtigt, at vi fortsætter med dette fokus og tænker klima – og bæredygtighed generelt – ind i alle tænkelige undervisningsforløb, projekter, kompetenceløft mv.

Bæredygtighed, som defineret af FN, skal være helt grundlæggende for pædagogikken,

dannelsesstrategien og den måde vi underviser vores børn og unge på.

Skolernes lokale prioriteringer og værdier vil komme til udtryk i deres individuelle arbejde med verdensmålene. Det er en stor styrke, at vi netop har de lokale forskelle, men vi ønsker også at opstille nogle overordnede centrale mål for, hvad vi forventer af skolernes arbejde med verdensmålene. Dette for at sikre, at vi bevarer fælles fokus og forståelse for opgaven.

De centrale mål er:

- Alle elever i Middelfart Kommune kender til FN's 17 verdensmål
- Alle skoler i Middelfart Kommune kender og arbejder med de bæredygtighedstiltag, som kommunen generelt er en del af. Skolerne bakker derfor op om de arrangementer, projekter og lokale tiltag, der taler ind i arbejdet med bæredygtighed.
- Alle skolerne i Middelfart Kommune arbejder med demokratiseringsprocesser (eksempelvis *menneskerettigheder, naturen, dyrenes rettigheder osv.*)

En skole i bevægelse

Pejlemærket handler om, at vi i Middelfart Kommune ønsker en folkeskole, der er i bevægelse. En folkeskole, der kan omstille sig og dermed imødekomme de nye krav og forventninger. der nu en gang er i en dynamisk verden.

Vi ønsker en **nyttænkende, eksperimenterende og innovativ** skole, hvor den gode skolehverdag, med passende mellemrum, bliver redefineret. Så med en skole i bevægelse forstår vi en skole, der har mod til at kigge indad og udad i bestræbelserne på at skabe et trygt og positivt læringsmiljø samt en god og motiverende undervisningspraksis.

Folkeskolens rammer er, som vi beskrev det i et tidligere afsnit, underlagt forskellige nationale krav og lovgivning. Implementeringen af skolereformen gav et godt billede af de forskellige forudsætninger, som folkeskolerne har for at løse opgaverne, når rammerne pludselig ændrer sig markant. Vi ønsker en folkeskole, der er ajourført med den seneste **forskning**, og som rent faktisk er i stand til at ændre praksis, når vi bliver klogere, eller når der opstår nye opmærksomheder. Når byrådet ønsker en "skole i bevægelse", betyder det også, at de, som udgangspunkt, skal være positive overfor skolernes eksperimenter og bakke op, også når det ikke altid skaber de forventede resultater.

Vi kan ikke indfri verdensmålene, hvis vi alle sammen bliver i vores egne små felter. Vi skal, som professionelle, ud af vores fagsiloer mv. og spørge og lytte til hinanden.

Vi skal være sammen med andre og indgå **partnerskaber**. Forpligtende partnerskaber hvor vi går sammen, fordi vi ønsker at gøre noget nyt eller noget anderledes. Vi skal skabe nye handlinger gennem partnerskaber og samarbejde på tværs. På tværs af skolefag, kulturer, erhvervs erfaringer, foreningslivet mm. I arbejdet med bæredygtighed er det oplagt at arbejde

med partnerskaber om at løse cases og konkrete problemstillinger.

Som en del af arbejdet med de politiske mål, har skolerne de seneste år haft særligt fokus på **Åben skole, internationalisering og entreprenørskab**. Det ønsker vi fortsat, men i endnu højere grad med verdensborgerbegrebet og bæredygtighed som omdrejningspunkt.

Vi lever i en dynamisk verden, der konstant er i udvikling. Det gælder ikke kun udvikling indenfor eksempelvis teknologi og forskning, men også i vores kultur. Det er skolens opgave at uddanne vores børn og unge til at præge og være aktivt handlende i fremtidens samfund. Derfor er det vigtigt, at skolen også selv er i bevægelse.

En attraktiv folkeskole

Skolen er et vigtigt omdrejningspunkt i samfundet. Det er derfor af afgørende betydning, at skolen er et **aktiv for lokalsamfundet**. Med en attraktiv folkeskole forstår vi derfor en skole, der er et kraftcenter i samfundet.

Det betyder også, at folkeskolen skal være det naturlige **førstevalg** for forældre i Middelfart Kommune. En relativt høj andel af de 6 – 16-årige i Middelfart Kommune går i dag på privatskole. Hvis vi, i endnu højere grad end i dag, kan skabe en attraktiv folkeskole, tror vi også på, at vi på sigt vil se en stigning i antallet af elever, der vælger folkeskolen.

Når vi skal skabe en attraktiv folkeskole, som også er det naturlige førstevalg, skal vi fortsat have fokus på den røde tråd og **de gode overgange**. Særligt samarbejdet mellem daginstitutioner og skoler er essentielt og afgørende for, at vi sikrer trygge og gode skift for børnene. I vores løbende opfølgninger med skolerne vil vi derfor tematisere samarbejdet med daginstitutionerne, så vi sikrer, at der fortsat er fokus, og at vi får delt de mange gode erfaringer, som vi gør os i hverdagen.

En attraktiv skole er også kendetegnet ved et **respektfuldt skole/hjem samarbejde** baseret på tillid. Det er vigtigt, at vi, på skolerne, får skabt en kultur, hvor der er en forståelse for den opgave, som vi i fællesskab, og med godt samarbejde, skal løse. Vi skal samarbejde og anerkende hinandens forskelligheder og udgangspunkter med det fælles mål for øje, at skabe den bedste skolehverdag for vores børn.

Som beskrevet under første pejlemærke, ser vi **høj faglighed** og **trivsel** som vigtige forudsætninger for, at vi kan danne vores børn og unge. Det er i høj grad også afgørende, når vi taler om en attraktiv folkeskole. Vi vil derfor fortsat have fokus på at sikre en høj faglighed og trivsel på de enkelte skoler. Det betyder også, at vi skal bruge det tilgængelige **data og de målemetoder**, som vi har til rådighed. Vi skal ikke måle bare for at måle, men fordi vi har brug for at vide, hvor og hvordan vi kan gøre det bedre. Data skal hjælpe os med at blive klogere.

Vi har elleve meget forskellige folkeskoler i Middelfart Kommune, der på elleve forskellige måder arbejder med **læringsmiljøer og de fysiske rammer**. Det er vigtigt, at vi fastholder den lokale frihed til at indrette og organisere sig efter behov og rammer. Men vi ønsker folkeskoler, der åbner sig op for omverden og "byder sig til", når der er muligheder.

En attraktiv skole skal også være en attraktiv skole for personalet. Vi skal tiltrække og **fastholde dygtige medarbejdere** hele vejen rundt. Med visionen og pejlemærkerne håber vi, at vi er med til at skabe tydelighed omkring det, vi er optagede af og som dygtige lærere, pædagoger og ledere forhåbentlig kan se sig selv som en del af, og har lyst til at arbejde med. Hermed skabes en stolthed over at være en del af folkeskolen i Middelfart Kommune.

Personalet på skolerne yder hver eneste dag en prisværdig indsats, og det er vigtigt at understrege, at vi med pejlemærkerne ikke ønsker at pålægge medarbejderne en større arbejdsbyrde. Vi ønsker derimod at sætte en klar og tydelig retning for folkeskolerne i Middelfart Kommune, som forhåbentlig gør det lettere for den enkelte at navigere efter – samtidig med, at der er plads og rum til nytænkning og lokale særpræg.

Afsluttende bemærkninger

Visionen og pejlemærkerne skal forstås som den ramme og retning, vi ønsker, at skolerne skal udvikle sig i. For at visionen og pejlemærkerne skal ses og mærkes ude på skolerne, er det helt afgørende, at ledere og medarbejdere ser visionen som meningsfuld, og at skolerne oplever en høj grad af metodefrihed til at skabe den ønskede retning. Det handler om mening og motivation og ikke om styring og kontrol. Det er en meget vigtig pointe.

Vi har dygtige ledere og medarbejdere, og det handler derfor om at få sat alle kompetencer, kreativitet og viden i spil. Vi tror på, at grundfortællingen om, hvad vi ønsker for vores skoler i Middelfart opleves som meningsfuld og motiverende for alle omkring skolerne, og at vi allerede i dag er godt på vej med at skabe livsduelige, socialt kompetente verdensborgere, men at visionens rammer og retning kan sætte ekstra tryk på den ønskede retning.

Vi vil derfor, når dette strategipapir er omsat til en kortere "pixiudgave" i et færdigbearbejdet design, fortsætte dialogen på kryds og tværs om, hvordan vi konkret arbejder med visionen, og hvilke resultater vi skaber. Det er vigtigt, at vi deler viden om vores forskellige initiativer og på den måde inspirerer hinanden til skolernes videre udvikling, hvad enten vi er politikere, ledere, medarbejdere, forældre eller være så heldige at være et barn eller ung i Middelfart Kommune.

ⁱ https://pure.vive.dk/ws/files/671871/Notat_Livsduelighed.pdf

ⁱⁱ <https://www.folkeskolen.dk/649075/livsduelighed-paa-skoleskemaet-giver-bedre-relationer-og-et-faelles-sprog>

ⁱⁱⁱ Derudover skal skolerne naturligvis leve op til forvaltningsloven, persondataloven osv.

^{iv} Således følges den netop indgået regeringsaftale tæt, i forhold til afskaffelse af de nationale test i de mindste klasser og generelt nytænkning af anvendelse af test.

